

Milli azadlıqdan
şirin nemət yoxdur!

J. Aliyev

YENİ AZƏRBAYCAN

Azərbaycanın dövlət müstəqilliyi Azərbaycan xalqının milli sərvətidir.

Qızılı 1993-cü ilin aprel ayından nəşr olunur. Yeni Azərbaycan Partiyasının orqanı.

07 fevral
2024-cü il,
çərşənbə
№ 023 (6609)
Qiyməti
60 qəpik

**6 milyon 478 min 623 seçici,
6 537 məntəqə,
90 372 müşahidəçi...**

ZƏFƏR SEÇKİSİ!

Azərbaycanda demokratik seçki ənənəsi

Bax sah. 2

YAP Mərkəzi Aparatında görüşlər keçirilib

Bax sah. 3

**Səmimi dialoqdan
geriye addım...**

Xəbər verildiyi kimi, Avropa Şurası Parlament Assambleyası (AŞPA) Azərbaycanın bu qurumda ki nümayəndə heytin etimadnamesini qəbul etmeyərək bir il müddətində Assambleyadan konarlaşdırmaq qərar verib. Yanvarın 24-ü AŞPA plenar iclası Azərbaycanın nümayəndə heytinin etimadnaməsinin substantiv osaslarla qəbul edilməsinə çağırın qətnamənin lehine səs verib. Öz növbəsində Azərbaycan Respublikasının Avropa Şurası Parlament Assambleyasındaki nümayəndə heyti yanvarın 24-də qurumun iclasında bəyanatla çıxış edib. Bəyanatda bildirilir ki, AŞPA-da mövcud olan düzəlməz irəqlilik, Azərbaycanofobiya və İslamofobiya mühiti fonunda Azərbaycan nümayəndə heyti AŞPA ilə eməkdaşlığı və təşkilatda iştirakını qeyri-müəyyən müddətə dayandırmaq qərarına gəlib. Azərbaycanın nümayəndə heyti bəyanat səsləndirəndən sonra məkanı tərk edib.

AŞPA-nın ölkəmizin nümayəndə heyti ilə bağlı qətnaməsi beynəlxalq soviyyədə birmənali qarşılığın mövcudluğunu təsdiq etməyi istəyir. Bir sira beynəlxalq təşkilatlar, eləcə də ayrı-ayrı dövlətlər respublikamızın ödələti və principial məqveyin dəstekləyərək qurumun qəbul etdiyi qətnaməyə koskin etirazlarını bildirir. Son olaraq Serbiyanın...

Bax sah. 4

**TÜRKPA nümayəndə
heyti işgaldən azad
edilən ərazilərdə
müşahidələr aparacaq**

Mərkəzi Seçki Komissiyasının (MSK) sədri Məzahir Pənahov 2024-cü il fevralın 7-də keçirilecek növbədən keçirən Azərbaycan Respublikası Prezidenti seçkilərini izləmək üçün ölkəmizdə səfərdə olan TÜRK PA nümayəndə heyti ilə görüşüb. Seçki-2024.az xəbər verir ki, Məzahir Pənahov qonaqları salamlayaraq, onları Azərbaycanda görən mərkədən məmənnən olduğunu bildirib.

M. Pənahov vurgulayıb ki, müstəqil Azərbaycanın tarixində ilk dəfə ölkənin hər yerində seçkilər keçiriləcək: "İşgaldən azad edilmiş ərazilərdə apacığınız müşahidəçilik missiyası üçün sizə xüsusi təşəkkür edirəm. Qeyd edim ki, bu ərazilərdə 22 minən çox seçicimiz 26 məntəqədə səs verəcək. Bundan əlavə, ölkə üzrə prezident seçkilərini izləmək üçün 89 min 366 yerli müşahidəçi qeydiyyatdan keçib".

TÜRKPA-nın Beynəlxalq Münasibətlər və həquq komissiyasının sədri Osman Məstən bildirib ki, qurum özv dövlətlərdə keçirilən seçkilərdə hər zaman müşahidəçi funksiyasını...

Bax sah. 4

**Artımlardan sonra
pensiyaların orta
məbləği...**

Məlum olduğu kimi Prezident İlham Əliyevin febralın 5-də imzaladığı "Əmək pensiyalarının indeksləşdirilməsi haqqında" sərəncam imzalayıb. Sonadən ölkəmizdə həyata keçirilən sosial siyasetin növbəti təzahürü kimi vətəndaşların sosial rifahının yaxşılaşmasına, onların dayanıqlı temiminə xidmət edir. Ölkə üzrə 1,1 milyon nəfər pensiyaçılarının sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi nəzərdə tutan indeksasiya, ümumilikdə, pensiyaların 11,2 faiz artımına səbəb olmaqla, orta aylıq pensiya məbləğinin 500 manata yaxınlaşmasına imkan verəcək.

Pensiya artımlarından əvvəl son 5 ilə sosial sahədə əldə edilmiş nailiyyətlərə qısa nəzər salıq gəlirək ki, qəbul edilmiş sosial siyaset tədbirləri bütün sosial göstəricilərin yaxşılaşmasına səbəb olub. Belə ki, son beş ilde icra olunmuş 4 sosial islahat paketi və sosial islahatlar noticosinde dövlətin sosial xərə yükü 7 milyard manat təşkil edib. Bu, həmin 4 sosial paketin maliyyə tutumudur. Həmin dövlət xərcləri hesabına ölkədə sosial göstəricilərə aşağıdakı forqlar yaranıb:

* minimum eməkhaqqı 2,7 dəfə...

Bax sah. 5

**Nazirliyin dəyirmi
masasında...**

İstifadəyə yararsız avtomobillər getdikcə müasir şəhərin yollarımızın estetik görünüşünə xələf götürməkən, ekoloji tarazlığın pozulmasına, eləcə də yol-nəqliyyat hadisələrinin artması ilə nəticələnir. Son araşdırılmalara görə, Azərbaycanda istismar olunan avtomobillerin 80 faizindən çoxunun istehsal tarixi 10 ili ötüb. Hətta bu gün ölkənin avtomobil yollarında ötən olsın 70-80-ci illərində istehsal olunmuş nəqliyyat vasitələrinə do rast gəlmək mümkündür. Bütövlüktdən isə hazırda Azərbaycanda hər 20 avtomobildən biri həddindən arıq köhnəldiyindən istismara yararsız hesab edilir.

2016-ci ildə Paris İqlim Sazişinə qoşulan Azərbaycan 2030-cu ilə qədər istixana qazollarının emisiyalarının soviyyəsinin 35 faiz azaldılmasını qarşıya mühüm hədəf kimi qoyub. Bu məqsədə çatmaqın yollarından biri şübhəsiz ki, ölkənin nəqliyyat parkının yenilənməsi, ekoloji cəhətdən təmiz avtomobillərin sayının artırılmasına nail olmalıdır. Ona görə də ölkəmizdə köhnə avtomobillərin utilizasiyası xüsusü aktuallıq kəsb edir.

Yeri gəlməşkən, bu yaxınlarda Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyində nəqliyyat vasitələrinin utilizasiyası, mövcud vəziyyət və qarşıda duran məsələlərlə bağlı dəyirmi masa...

Bax sah. 6

ABS yeni böhranla üz-üzə...

Bax sah. 7

YAP Sədrinin müavini Tahir Budaqov MDB PA müşahidə missiyasının üzvləri ilə görüşüb

Fevralın 6-da Yeni Azərbaycan Partiyası (YAP) Sədrinin müavini - Mərkəzi Aparatın rəhbəri Tahir Budaqov Müstəqil Dövlətlər Birliyinin iştirakçısı olan dövlətlərin Parlamentlərəsi Assambleyasının (MDB PA) beynəlxalq müşahidəçilər qrupunun koordinatorı, Qazaxstan Respublikası Parlementi Senatının sədr müavini Jakip Asanovun rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti ilə görüşüb.

YAP Sədrinin müavini - Mərkəzi Aparatın rəhbəri Tahir Budaqov MDB PA müşahidə missiyasında temsil olunan ölkələrin bir-biri ilə onənəvi dostluq münasibətlərinin olduğunu və xalqlarının ortaq mənəvi dəyərləri bələdyüyü bildirib. Onun sözlərinə görə, əsasən parlament üzvlərindən təşkil olunan MDB PA müşahidə missiyalarının fealiyyəti təşkilat üzvləri arasında seçki təcrübəsinin mübadiləsi baxımından mü-hüm önmən daşıyır.

Tahir Budaqov Azərbaycanın demokratik seçki təcrübəsinə malik olduğunu vurğulayaraq 2024-cü il fevralın 7-nə təyin edilmiş prezident seçkilərinə beynəlxalq ictimaiyyət tərəfindən böyük məraq göstərildiyini diqqət çatdırıb. Seçkilərə hazırlığın yüksək səviyə-

yədə olduğunu bildirən Tahir Budaqov yerli və beynəlxalq müşahidəçilərə seçki prosesinin bütün mərhələlərini izləmək üçün zoruri şəraitin yaradıldığını qeyd edib.

Görüş imkanının yaradılması na görə töşəkkürünü bildirən nümayəndə heyətinin rəhbəri Jakip Asanov MDB PA müşahidə missiyasının tərkibi və fealiyyəti haqqında məlumat verib. O, seçki prosesinin uzunmüddəli müşahidəsi çərçivəsində Azərbaycanın bir sıra MDB ölkələrindəki sefirlikləri və konsulluqlarında oldularını, ölkə ərazisində Mərkəzi Seçki Komissiyası və digər dövlət qurumlarının nümayəndələrini, habelə prezidentliyə namizədlər və onların seçki qorargahlarının üzvləri ilə görüşdüklərini söyləyib.

Azərbaycanın seçki qanunvericiliyinin beynəlxalq standartlara uyğun olduğunu, seçki məntəqələrində maddi-texniki cəhətdən seçkiyə hazırlığın yaxşı təşkil edildiyini, həmçinin namizədlərin seçkilərdə iştirakı üçün yaradılmış şəraitli müsbət qiymətləndirdiklərini vurgulayıb.

Sonra nümayəndo heyətinin üzvlərinin suallarını cavablandırıb. YAP Sədrinin müavini Tahir Budaqov müşahidə missiyasının fealiyyətinə uğurlar arzulayıb.

YAP Mərkəzi Aparatında "Seçki Müşahidə və Təhlil Qrupu" Koalisiyasının nümayəndələri ilə görüş keçirilib

Fevralın 6-da Yeni Azərbaycan Partiyası (YAP) Sədrinin müavini - Mərkəzi Aparatın rəhbəri Tahir Budaqov 2024-cü il fevralın 7-nə təyin edilmiş Azərbaycan Respublikası Prezidenti seçkilərinin monitorinqinin həyata keçirilməsi məqsədi ilə yaradılmış "Seçki Müşahidə və Təhlil Qrupu" Koalisiyasının nümayəndələrini qəbul edib.

Görüş zamanı koalisiya nümayəndələri - "Vətəndaş Cəmiyyəti Uğrunda Mərkəz" İctimai Birliyinin sədrı Rafiq İsmayılov, "Neftçilərin Hüquqlarının Müdafiə Təşkilatı" İctimai Birliyinin sədrı Mirvari Qohromanlı və "Multimedia İnformasiya Sistemləri və Texnologiyaları Mərkəzi" İctimai Birliyinin nümayəndəsi Taleh Mansurov "Seçki

Müşahidə və Təhlil Qrupu" Koalisiyasının fealiyyəti haqqında məlumat veriblər. Koalisiyanın seçki prosesini ilə əlaqədar aralıq hesabatının yayıldığı vurğulanıb və yekun hesabat tərtib olunana qədər nəzərdə tutulan tədbirlər haqqında məlumat diqqətə çatdırılıb.

YAP Sədrinin müavini-Mərkəzi

Aparatın rəhbəri Tahir Budaqov Azərbaycanda azad, şəffaf və demokratik seçkilərin keçirilməsi üçün bütün imkanların yaradıldığından diqqətə çatdırıb. Seçki kampaniyasının Azərbaycan Respublikasının Seçki Məcləsinin toloblarına uyğun olaraq yüksək seviyyədə həyata keçirildiyini bildirən Tahir Buda-

qov prezident seçkilərinin Azərbaycanın demokratik inkişafının növbəti nümunəsi olacağına əminliyini ifadə edərək votənda cəmiyyətinin bu prosesdə fəal iştirakının önemini diqqətə çatdırıb.

Sonra Koalisiya nümayəndələri maraqlandıran suallar cavablandırıb.

YAP Sədrinin müavini Tahir Budaqov Rusiya Dövlət Dumasının müşahidə missiyasının rəhbəri ilə görüşüb

Fevralın 6-da Yeni Azərbaycan Partiyası (YAP) Sədrinin müavini - Mərkəzi Aparatın rəhbəri Tahir Budaqov Rusiya Federasiyası Federal Məclisinin Dövlət Dumasının müşahidə missiyasının rəhbəri, Dumanın Müstəqil Dövlətlər Birliyi, Avrasiya integrasiyası və həmvətənlər ilə əlaqələr üzrə komitə sədrinin müavini Artyom Turov rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyətini qəbul edib.

Rasiya integrasiyası və həmvətənlər ilə əlaqələr üzrə komitə sədrinin müavini Artyom Turov rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyətini qəbul edib.

Görüşdə YAP Sədrinin müavini - Mərkəzi Aparatın rəhbəri Tahir

Budaqov ölkəmizdəki şəffaf və demokratik seçki mühitindən bəhs

"Biz Rusiya Federasiyası Federal Məclisinin Dövlət Dumasını temsil edən nümayəndə heyəti olaraq prezident seçkiləri ilə əlaqədar Azərbaycanın bütün bölgələrində

müşahidə missiyası həyata keçirəcəyik".

Bu fikirləri yap.org.az saytına açıqlamasında Rusiya Federasiyası Federal Məclisinin Dövlət Dumasının müşahidə missiyasının rəhbəri, Dumanın Müstəqil Dövlətlər Birliyi, Avrasiya integrasiyası və həmvətənlər ilə əlaqələr üzrə komitə sədrinin müavini Artyom Turov deyib.

O qeyd edib ki, müşahidə missiyası indiyo qədər hər hansı bir qanun pozuntusuna rast gəlməyib: "Bizim üçün seçkilərə hazırlıq pro-

Artyom Turov: Seçkilərlə əlaqədar bütün proseslər qanunvericiliyə uyğundur

sesinin necə təşkil olundığını və işlərin hansı formada aparıldığını görmək vacib idi. Keçirdiyimiz görüşlər zamanı fikir mübadiləsi aparıldı və bütün proseslərin qanunvericiliyə uyğun həyata keçirildiyinin şahidi olduq. Müşahidə missiyası olaraq heç bir qanun pozuntusuna

rast gəlməmişik. Seçki kampaniyası zamanı namizədlər üçün bərabər imkanlar yaradılıb və onların kütülli informasiya vasitələrinə çıxışı tam tomin olunub. Büttövlükde, hesab edirəm ki, Azərbaycanda prezident seçkiləri tamamilə qanunvericiliyə uyğun formada təşkil ol-

nub".

"Həmkarlarımıza birlikdə fevralın 7-də seçki məntəqələrinə gedərək səsverme prosesini izləyəcək və proseslə bağlı günün sonunda yekun rəyimizi açıqlayacaqıq", - deyə Artyom Turov qeyd edib.

Məlum olduğu kimi Prezident İlham Əliyevin fevralın 5-də imzaladığı "Əmək pensiyalarının indeksləşdirilməsi haqqında" sərəncam imzalayıb. Sənəd ölkəmizdə həyata keçirilən sosial siyasetin növbəti tozahürü kimi vətəndaşların sosial rıfahının yaxşılaşmasına, onların dəyaniqli tominatına xidmət edir. Ölkə üzrə 1,1 milyon nəfər pensiyaçının sosial müdafiəsinin gücləndirilməsinə nəzərdə tutan indeksasiya, ümumilikdə, pensiyaların 11,2 faiz artımına səbəb olmaqla, orta aylıq pensiya məbləğinin 500 manata yaxınlaşmasına imkan verəcək.

Pensiya artımlarından əvvəl son 5 ilde sosial sahədə əldə edilmiş nailiyyətlərlə qisaca nəzər salsaq görərik ki, qəbul edilmiş sosial siyaset tedbirləri bütün sosial göstəricilərin yaxşılaşmasına səbəb olubdur. Belə ki, son beş ilde icra olunmuş 4 sosial islahat paket və sosial islahatlar noticəsində dövlətin sosial xərc yüksü 7 milyard manat təşkil edib. Bu, həmin 4 sosial paketin maliyyətini tutumudur. Həmin dövlət xərcləri hesabına ölkədə sosial göstəricilərdə aşağıda fərqlər yaranıb:

* minimum əməkhaqqı 2,7 dəfə artaraq 130 manatdan 345 manata çatıb;

* orta aylıq əməkhaqqı 71,3 faiz artaraq 545 manat 933,8 manata yüksəlib;

* ünvanlı yardımın orta aylıq məbləğ 2,8 dəfə artaraq 175 manatdan 487 manata çatıb;

* ehtiyac meyari 2,3 dəfə ar-

taraq 116 manatdan 270 manata çataraq yaxşı minimuma bərabərəşib;

* median əməkhaqqı 2,2 dəfə artaraq 486 manata çatıb;

Bundan

bəşqə, 2018-2023-cü illərdə sosial tedbirlərin on mühüm istiqamətlərindən biri kimi şəhid ailələri və mührəbi ilə əlaqədar əlliliyi olan şəxslərin sosial müdafiəsi gücləndirilib. Onları təqadıv və müaviniyyətinə təxminən 2 dəfə artırılıb. Bu sosial qrupların mənzillərini təminat programı 5 dəfə genişlənib, onlara postmührəbi dövründə 4760, bu il 260, ümumiyyətdə, ötən dövrde 13,6 minə qədər mənzil və fərdi ev, mührəbi ilə əlaqədar əlliliyi olan şəxslərə postmührəbi dövründə 324, ümumiyyətdə, ötən dövrde 7500-dən çox avtomobil verilib.

Ümumiyyətdə, son 5 ilde dövlət büdcəsindən sosial müaviniyyət və təqaüdlərin ödenişlərinə yönəlnən xərclərin məbləğ 5 dəfəyə yaxın artaraq illik 400 milyon manatdan 1,9 milyard manata yüksəlib. Bütən xərclərinin torkübində əməkhaqqı fondu 2,7 dəfə böyüyüb.

Həyata keçirilən sosial islahatların on mühüm istiqaməti pensiya təminatını əhatə edib və

Artımlardan sonra pensiyaların orta məbləği... 485 manat təşkil edəcək

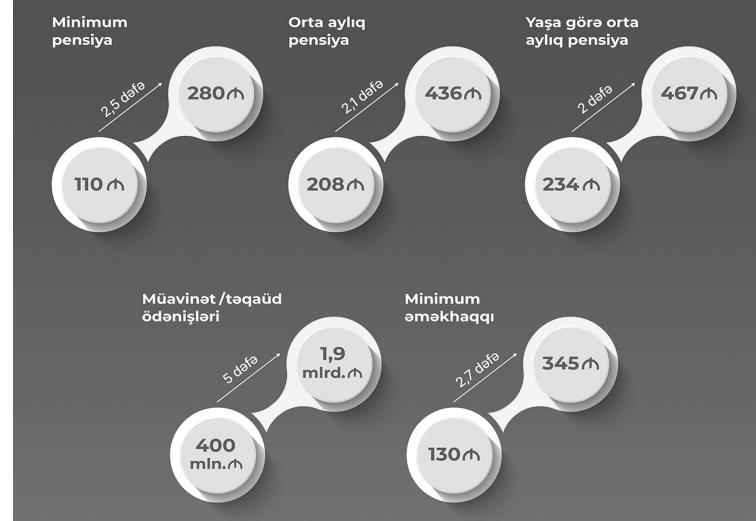
pensiyaçılarının sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi istiqamətindən son beş ilde müüm adımlar atılıb. Xuxarıda xatırlatdıqımız 4 sosial islahat paketin icrası sayesində pensiyaların artımları davamlı xarakter daşıyıb və 2018-2023-cü illərdə ar-

tararaq 110 manatdan 280 manata çatıb;

* orta aylıq pensiya 2,1 dəfə artaraq 208 manat 436 manata yüksəlib;

* yaşa görə orta aylıq pensiya 2 dəfə artaraq 234 manatdan 467 manata çatıbıd.

2018-2023

tim dinamikası aşağıdakı kimi olub:

* minimum pensiya 2,5 dəfə

Yeri gölmüşkən, təkcə 2023-ci ilde pensiyaların orta aylıq məbləğində 19 faiz artım

olub. Belə ki, ötnilərindən 2023-ci ilde 16 faiz və ya 781 milyon manat çox olmaqla 5 milyard 726 milyon manat yoxıldıb.

2024-cü il yanvarın 1-dən yeni artımlardan

sonra Azərbaycanda orta aylıq pensiya məbləği 485 manat təşkil edəcək. Qeyd edək ki, pensiya indeksasiya bütün nəfərələrə əməkhaqqının artırılmasına səməl olunur və

2022-ci ilde "Əmək Məcəlləsi haqqında" qanuna edilmiş dəyişikliklərən sonra bütün pensiyaların artımı üzrə vahid indeksasiya metoduna keçilib.

Dövlət başçısının müvafiq səromcamları sosial təminatından asılı olmayaq, hər bir pensiyaçının, təxminən 1,1 milyon nəfəri əhatə etməkdədir. Ümumiyyətə, Azərbaycanda həyata keçirilən sosial siyasetin əsas hədəfi sosial dövlət modelinə əsaslanır. Prezident İlham Əliyevin bayan etdiyi kimi sosial siyaset həmişə prioritet olub və olacaq. "Bütün atılan addimlər bir dərəcədə onu əgərətir ki, Azərbaycan sosial dövlətdir. Siyasetimiz mərkəzində Azərbaycan vətəndaşı dayanır. Azərbaycan vətəndaşının məraqları bizim üçün hər şeydən üstündür. Azərbaycanda iqtisadi islahatların həyata keçirilməsi insanların daha da yaxşıya

şəmaları möqsədi daşıyır".

Dövlət başçısının müellifi olduğu sosial islahatların gerçəkləşməsinin neticəsidir ki, son 20 ilə dövlətin maliyyə gəlirləri həm orta aylıq əməkhaqqının, həm de minimum əməkhaqqının artımlarında hər il artan əsas xərə maddələri olub. Belə ki:

* dövlət büdcəsinin illik sosial müdafiə və sosial təminat xərcləri 20 dəfədən çox artıb. 2003-cü ilde dövlət büdcəsində sosial xərclərin həcmi 678,2 milyon manat idisə hazırla 12 milyard manata bərabərdir.

* minimum əməkhaqqı 38 dəfə artırılaraq 345 manata, minimum pensiya 14 dəfə artaraq 280 manata çatdırılıb.

* orta aylıq əməkhaqqı 12 dəfə artaraq 925,3 manata, orta aylıq pensiya 18 dəfə artaraq 435 manata, yaşa görə orta aylıq pensiya 19 dəfə artaraq 466 manata çatıb.

* əlliliyə görə orta aylıq pensiyada 14 dəfə, ailə başçısının itirməyə görə orta aylıq pensiyada 19 dəfə artıb.

* pensiya üzrə ödenilən illik vəsait 30 dəfədən çox, o cümlədən son 5 ilde 2,4 mlrd. manat (70 faiz) artaraq 6 mlrd. manata çatıb.

* ünvanlı sosial yardım programına başlandı 2006-ci ildən ötən dövrde həmin yardımın hər ailəyə düşən orta aylıq məbləğ işe 11 dəfə artaraq 478 manata çatıb.

Pensiya kapitalının indeksləşdirilməsi galacəkdə yüksək pensiya təminatına imkan verir

Prezident İlham Əliyevin imzaladığı "Əmək pensiyalarının indeksləşdirilməsi haqqında" yeni Sərəncamın əsas bəndlərindən biri da vətəndaşların fərdi hesablarında olan pensiya kapitallarının istehlak qiymətləri indeksin illik səviyyəsinə uyğun olaraq, indeksləşdirilməsidir. Belə ki, bütün sığorta olunanların, yəni aylıq əməkhaqqından fərdi şəxsi hesabindən sığorta hissəsinə sosial vergi ödəyən vətəndaşların pensiya kapitalı 2024-cü il yanvarın 1-dək ölkə üzrə ilə qeyd olunmuş 8,8 faiz inflasiya rəqəməne uyğun indeksləşdiriləcəkdir. Bu o deməkdi ki, pensiya artımları ilə bağlı sərəncam ölkədə muzdlu işləyən yüz minlərlə vətəndaşın pensiya kapitalını da artmasına müsbət təsir göstərəcəkdir.

Bu qərar sosial siyaset sahəsində aparılan islahatların növbəti müsbət nəticələrindən biri hesab oluna bilər. Əvvəllər pensiya kapitalının indeksləşdirilməsi bütün vətəndaşları əhatə etmirdi və sosial edələt prinsipini pozulurdu. Dövlət başçısının 2018-ci ildən sonra

başlatdığı yeni sosial islahatlar sayesində bu nizamsızlığı da son qoyulub və pensiya sisteminde humanist yanaşmala əsaslanan islahatlar sayesindən apanlıb 2018-ci ilin əvvəlindən başlayaraq əmək pensiyası yaşına çatan və fərdi hesabında hətta on kiçik məbləğdə pensiya kapitalı qeydə alınan şəxslərə əmək pensiyası hüquq verildi. Belə ki, 2006-2018-ci illər arasında hər hansı məbləğdə pensiya kapitalı olan pensiya yaşına çatmış şəxsə 25 il sığorta stajı hüquq verildi və bu, hər bir şəxsin pensiyaya çıxmış hüququnun təsbit edilməsidir.

Həkumət həmşəsi pensiyatılardan daha da genişləndirdi və hədiyyə edilən həmin 25 il sığorta stajının müddətini artırıraq 2026-ci ilə qədər uzatdı. Bu, pensiya sistemindən növbəti humanist yanaşmanın tətbiqinə, pensiya təminatına olğanlıq artırıla bilər. Pensiyatılardan əlliliyə humanist yanaşməni göstərən bu islahat yaxın 3 ilə dənə 30 minə yaxın şəxsin onlara 25 illik staj hədiyyə edilməsi noticəsində pensiya

minatı daha da yaxşılaşdırı maqdadır. Bu pensiyatılardan

hər ilin əvvəlində dövlət tərəfindən indeksləşdirilmə əsasında mütəmadi olaraq artırıldıqını göstərir və sığorta olunanların sosial müdafiəsinə xidmət edir. Eyni zamanda, 2022-ci ilde pensiyaçıları, o cümlədən qulluq stajına görə əlavələr təyin edilmiş pensiyaçılara ödenilən maddi yardımın onların pensiyaları tərkibinə daxil edilir. Yeni sərəncamla artımlar zamanı bu praktika yenidən davam edəcəkdir.

Göründüyü kimi pensiya kapitalının indeksləşdirilməsi ilə bağlı yanaşma həm sosial xarakterli, həm de humanist yanaşmanın təzahüründür. Belə ki, vətəndaşın kapitalı hər il özünü topladığı sığorta haqqı ilə bərabər, inflasiyaya görə, hesablanmış indeksasiya məbləği ilə birləşdiriləcəkdir. Məsələn, şəxsin fərdi hesabında ilin əvvəlində özünün topladığı sığorta yığınları hesabına cəmi toplanmış pensiya kapitalının

məbləğ 50 min manat təşkil edir, bu məbləğin üzərinə 8,8 faiz inflasiya üzrə indeksasiya olunmuş məbləğ də olavo olunur. Yeni 50 min manatın üzərinə 4400 manat artırılaqla yekun kapital məbləğ 54 min 400 manat təşkil edəcək. Nəticədə sığorta olunan şəxsin pensiya kapitalı həm onun yığın vəsaitləri hesabına artacaq, həm də dövlətin indeksasiya hissəsində böyüyəcək. Bu, sosial siyaset hər il davamlı olaraq aparılacaq və pensiya kapitalı əhəmiyyətli həcmələrde ilə üzrə yüksələcəkdir. Nəticədə gələcəkdə vətəndaşın pensiya yaşına çıxıldığda onun yüksək pensiya ilə əhatə olunması mümkün olacaq.

Qeyd edək ki, fərdi hesabın sığorta hissəsindən toplanmış pensiya kapitalının indeksləşdirilməsi ilə bağlı yanaşma həm sosial xarakterli, həm de humanist yanaşmanın təzahüründür, pensiya kapitalının indeksləşdirilməsi, eyni zamanda, pensiya hüquq əldə etmək üçün dövlətin olaraq sosial təminatın artırılmasıdır. Belə ki, vətəndaşın kapitalı hər il özünü topladığı sığorta haqqı ilə bərabər, inflasiyaya görə, hesablanmış indeksasiya məbləği ilə birləşdiriləcəkdir. Məsələn, şəxsin fərdi hesabında ilin əvvəlində özünün topladığı sığorta yığınları hesabına cəmi toplanmış pensiya kapitalının

Macaristanda İsveçin NATO-ya üzvlüyü ilə bağlı səsvermə baş tutmayıb

Macaristanın həkim FIDES partiyasının deputat fraksiyası macar parlamentinin İsveçin NATO-ya üzvlüğünün təsdiqi üzrə səsvermənin keçirilməsinin növbəti tutulduğu iclasına gelməyib.

AZERTAC xəbər verir ki, FIDES partiyasının müttəfiqləri do səsvermədə iştirakdan imtina ediblər və nəticədə, iclasda cəmi 51 deputat olub, parlamentin 148 üzvü isə ona qatılmayıb. Bu zaman iclas zalında Alyans ölkələrinin Macaristandakı diplomatları, o cümlədən ABŞ səfiri də olublar.

Türkiyə parlamentinin Stokholm NATO-ya üzvlüyü ilə

bağlı müraciətini təsdiq etməsindən sonra Macaristan İsveçin Alyansa daxil olmasını dəstekləməyən yeganə ölkə kimi qalır. Baş nazir, eyni zamanda, FIDES-in sədri olan Viktor Orbán həm müraciəti "mükəmət tez bir zamanda" ratifikasiya edəcəyini və etmişdi.

Fermerlərin etirazları ümumavropa hərəkatına çevrilir?

Polsalı fermerlər öz sahələrindən aid tələblər çərçivəsindən kənara çıxan və Brüsselde iri liberal demokratik partiyalar tərəfindən be-

yış monteqosunda fermerlər öz traktorları ilə yolları bağlayırlar. Polşa həməsindəliyərə əsaslanan Avropa agrar siyasetinə qarşı etiraz edir, həm de Ukrayna ilə ticarətin liberallaşdırılması və bu ölkəyə Avropa İttifaqının sərt qaydalarına müvafiq olmayan ucuza kənd təsərrüfatı məhsullarının kütləvi gotiləmisi ilə bağlı burada xüsusi narazılıqlı yaranır.

Polşanın Baş naziri Donald Tusk hökumətin razılaşmaya nail olmuşdan ötrü soy təsəccübü təsdiq edib.

Polşanın fermer assosiasiyanı bütünlü Avropa üzrə fermer hərəkatına qoşulub. Fermerlərin etiraz-

lağyub. Fermerlərin narahatlılığı Aİ üzvü olmayan İsvəçrə də qoşulub. Bu ölkədə şənbə günü 30-a yaxın traktor yürüyüşü keçirilib. Bu, Avropanın digər ölkələrindən başlanan hərəkatdan sonra İsvəçrədə birinci belə aksiyadır.

İspaniyada fermerlərin üç əsas həmkarlar ittifaqı yaxın həftələ

ABŞ yeni böhranla üz-üzə...

Bayden administrasiyasının Yaxın Şərqi və Ukrayna siyasetinə görə dünyada ciddi tənqidlərlə üzüldiyi bir vaxtda ABŞ-in conub sorhəndənə tozlu həllini gizleyen dəha humanitar və siyasi böhran yaşarıb. Söhbət Texas ştatının Meksika ilə sorhədi bağlaşmasından sonra ortaya çıxan problemlərdən gedir. Məsələ burasındadır ki, bir müddət öncə Texas gubernatoru Qreq Abbott miqrant axıminan qarşısını alıqan məqsədilə statut Meksika sorhədi boyunca tikanlı məftillər çökürdülər. Ağ Evin qadağalarına məhəl qoymayıb gubernator bu hərəkəti ilə Bayden administrasiyasına və ABŞ Ali Məhkəməsinə meydən oxuyub. Onlu həftə Ali Məhkəmə federal hökumətin Abbottun göstərişi təbə olmaq fikrində deyil. Əslində, ABŞ konstitusiyasına görə, miqrasiya məsələləri ayrı-ayrı statrların deyil, federal hökumətin solahiyiyindədir. Lakin həm ABŞ, həm de Texas qanunvericiliyinə xarici müdaxilərlə bağlı maddəsinə görə, hər statin öz sorhəd təhlükəsizliyini müstəqil şəkildə təmin etmək hüquq var. Texas rəhbərliyi də məhz konstitusiyasını bəndini osas götürərkən miqrantları "xarici düşmən" kimi yanaşır. Abbottun fikrincə, ABŞ və Texas konstitusiyalarının işgallə bağlı bəndi ona sorhəd təhlükəsizliyini təmin etmək və miqrasiya siyaseti ilə məşğul olmaq solahiyiyit verir.

Texas Ağ Evi sayır

Buradan görünür ki, Texas rəhbərliyi federal hökumətin Abbottun göstərişini təbə olmaq fikrində deyil. Əslində, ABŞ konstitusiyasına görə, miqrasiya məsələləri ayrı-ayrı statrların deyil, federal hökumətin solahiyiyindədir. Lakin həm ABŞ, həm de Texas qanunvericiliyinə xarici müdaxilərlə bağlı maddəsinə görə, hər statin öz sorhəd təhlükəsizliyini müstəqil şəkildə təmin etmək hüquq var. Texas rəhbərliyi də məhz konstitusiyasını bəndini osas götürərkən miqrantları "xarici düşmən" kimi yanaşır. Abbottun fikrincə, ABŞ və Texas konstitusiyalarının işgallə bağlı bəndi ona sorhəd təhlükəsizliyini təmin etmək və miqrasiya siyaseti ilə məşğul olmaq solahiyiyit verir.

Ali Məhkəmənin tikanlı məftillərin sükülməsi qərarını pişləyən Texas gubernatoru özlə çıxışında Bayden administrasiyasını koskin tənqid edərək: "Federal hökumət Vaşinqton və statlar arasında bağlanan məqaviləni pozur. Statların icra hakimiyətinin bənənənəyənən yiyələnmək dənüşünləri" deyib. Lakin federal hökumət qanunlara məhəl qoymaq istəmir. Bu yartımaq siyasetin nəticəsində ölkə özəsi qeyri-qanuni miqrantlarla dolub-dasır" - deməkələ yaranan problemi göz öününe götürməyə çalışıb.

Günə 9500 miqrant

ABŞ hökumətinin öten həftə

kilər orəfəsində Bayden miqrasiya siyasetini yenidən nozor salmayıq tarəfləri olduğunu açıqlayır. Prezident bildirib ki, hazırda Senatda müzakirəyə çıxırları sorhəd sazişi mümkin olan "en sərt və ədalətli" işlahlatları nəzərdə tutur. Əger ikitrifli destek olarsa, müzakirə edilən kompromis sorhədən başlangıç üçün prezidenti yeni fəvvarətə solahiyiyotlara verəcək. "Menə bə solahiyiyotlara verilşəydi, qanun layihəsinin imzalandığı gün ondan istifadə edərdim", - deyə Bayden bildirir.

Media yürürlən məlumatə görə, Bayden və otrəfi ABŞ-Meksika sorhədini gün erzində qanunsuz keçən miqrantların sayı 4 min ötrəsə, onları tez bir zamanda Meksikə qaytarmaq solahiyiyetinə yiyələnmək dənüşünləri. Əger miqrantların sayı sutkada 5000-i keçərsə, ABŞ hakimiyət orqanlarının onları işlədən çıxarma solahiyiyotində istifadəsi məcburi olacaq. Menbenin bildirdiyinə görə, ABŞ hökuməti gündən ən azı 1400 miqrantın siqñacəq axtardığı qanuni sorhəd keçidlərindən ölkəyə keçməsinə icazə verəcək. Bayden təzyiqlər artı

Baydenin miqrasiya siyaseti həqiqi müdafiəçiləri, hətta Demok-

rat Partiyasının nümayəndələri tərəfindən de tonqıd edilir. "Human Rights First" təşkilatının baş direktori Robin Barnard ABŞ-da miqrantlarla bağlı veziyəti "meyusədic" adlandırmır. "Bizim prezident qanuni sigmamaq hüququndan istifadə etmek üçün conub sorhədərimizə goleq miqrantların heyati ilə siyasi oyun oynadığımız, onlarla tələyinə laqeyd yanaşdırıq açıq nümayət edir".

Təşkilat rəhbəri daha sonra eləvə edib: "Əgər Bayden öz administrasiyasında temsil olunan inmigrasiya ekspertlərinin dönləşəyi, bu təkliflərin - sorhədərinən başlangıçından, miqrantlarla olmadığını və özlərinin dediyi kimi "sorhəd təhlükəsizliyini" temin etməyecəyini bildir. Təessüf ki, hökumət heç kimə qulaq asmadı. Əlbəttə, bu da görünməmiş xəxa vo güñahsız insanların özüyöt çəkməsini səbəb olacaq".

İş orasındadır ki, respublikalarla bu qanun layihəsinin müzikirəsindən narazılırlar. Eks-prezident Donald Tramp öten həftə etdiyi müräciətədə Senati miqrantlarla bağlı məsələdən güzətə getməyə, qanuve-rici organı vaxtılo özünlə tövib etdiyi sərt qaydalarla qayıtmaqə səs-ləyib. Nümayəndələr Palatasının şəhəri Muy Konson'sun solzərənən miqrantların solhənən qəbul olunur, qazınlarda digər şəhərlərə də mərkəzi hakimiyətə tabe olmayacaq ehtimalı artı. Təessüf ki, Qubernator Abbottun sorhədi bağlaşması miqrantların heyati bəhəsindən başa gəlir. Bu ayın avvalında ondan Meksikədən olan anə vo onu iki işsəni sorhədi keçmələrinə imkan verilmədiyinə görə cəyda bulğub ölüblər. Ailenin faciəsi ABŞ-in Daxili Təhlükəsizlik Xid-mətinin sözcüsü Lui Mirandann keşkin reaksiyasına səsbə olub. Xid-mətin rəsmisi "Texas ştatının ABŞ sorhəd qanunlarını pozması təcili olaraq dayandırılmalıdır!" - deyə sərt boyanıb verib. Texas rəhbərliyi isə sorhədərin açılmasına icazə verilməyəcini bildirib.

Bəsləliklə, Birləşmiş Ştatlarda miqrantın solhənən qəbul olundur. Texas federal hökuməti şaymr, məhkəmə qərarına məhəl qoymur, qazınlarda digər şəhərlərə də mərkəzi hakimiyətə tabe olmayacaq ehtimalı artı. Təessüf ki, Qubernator Abbottun sorhədi bağlaşması miqrantların heyati bəhəsindən başa gəlir. Bir ayın avvalında ondan Meksikədən olan anə vo onu iki işsəni sorhədi keçmələrinə imkan verilmədiyinə görə cəyda bulğub ölüblər. Ailenin faciəsi ABŞ-in Daxili Təhlükəsizlik Xid-mətinin sözcüsü Lui Mirandann keşkin reaksiyasına səsbə olub. Xid-mətin rəsmisi "Texas ştatının ABŞ sorhəd qanunlarını pozması təcili olaraq dayandırılmalıdır!" - deyə sərt boyanıb verib. Texas rəhbərliyi isə sorhədərin açılmasına icazə verilməyəcini bildirib.

Murad Köhnəgala

Əli Kərimlinin fransız dilində "demokratiya təməşası"...

İşitənlərə də icazə verilir, vəcindən Javer mərdən şübhəlidir, onu keçmiş katorqa məhsus Jan Valjanənən. Mer agli yüklü araban qalır qoca arabacının tokorinən qazınlardan ondan bir az də bərk yapışır. Conab Madlen Fəntinaya söz verir, onu qızına qoymaşdır. ***

Səhərə rəis göndərənən müfəttiş Javer mərdən şübhəlidir, onu keçmiş katorqa məhsus Jan Valjanənən. Mer agli yüklü araban qalır qoca arabacının tokorinən qazınlardan ondan bir az də bərk yapışır. Conab Madlen Fəntinaya söz verir, onu qızına qoymaşdır. ***

Şəhərə rəis göndərənən müfəttiş Javer mərdən şübhəlidir, onu keçmiş katorqa məhsus Jan Valjanənən. Mer agli yüklü araban qalır qoca arabacının tokorinən qazınlardan ondan bir az də bərk yapışır. Conab Madlen Fəntinaya söz verir, onu qızına qoymaşdır. ***

Şəhərə rəis göndərənən müfəttiş Javer mərdən şübhəlidir, onu keçmiş katorqa məhsus Jan Valjanənən. Mer agli yüklü araban qalır qoca arabacının tokorinən qazınlardan ondan bir az də bərk yapışır. Conab Madlen Fəntinaya söz verir, onu qızına qoymaşdır. ***

Şəhərə rəis göndərənən müfəttiş Javer mərdən şübhəlidir, onu keçmiş katorqa məhsus Jan Valjanənən. Mer agli yüklü araban qalır qoca arabacının tokorinən qazınlardan ondan bir az də bərk yapışır. Conab Madlen Fəntinaya söz verir, onu qızına qoymaşdır. ***

Şəhərə rəis göndərənən müfəttiş Javer mərdən şübhəlidir, onu keçmiş katorqa məhsus Jan Valjanənən. Mer agli yüklü araban qalır qoca arabacının tokorinən qazınlardan ondan bir az də bərk yapışır. Conab Madlen Fəntinaya söz verir, onu qızına qoymaşdır. ***

Şəhərə rəis göndərənən müfəttiş Javer mərdən şübhəlidir, onu keçmiş katorqa məhsus Jan Valjanənən. Mer agli yüklü araban qalır qoca arabacının tokorinən qazınlardan ondan bir az də bərk yapışır. Conab Madlen Fəntinaya söz verir, onu qızına qoymaşdır. ***

Şəhərə rəis göndərənən müfəttiş Javer mərdən şübhəlidir, onu keçmiş katorqa məhsus Jan Valjanənən. Mer agli yüklü araban qalır qoca arabacının tokorinən qazınlardan ondan bir az də bərk yapışır. Conab Madlen Fəntinaya söz verir, onu qızına qoymaşdır. ***

Şəhərə rəis göndərənən müfəttiş Javer mərdən şübhəlidir, onu keçmiş katorqa məhsus Jan Valjanənən. Mer agli yüklü araban qalır qoca arabacının tokorinən qazınlardan ondan bir az də bərk yapışır. Conab Madlen Fəntinaya söz verir, onu qızına qoymaşdır. ***

Şəhərə rəis göndərənən müfəttiş Javer mərdən şübhəlidir, onu keçmiş katorqa məhsus Jan Valjanənən. Mer agli yüklü araban qalır qoca arabacının tokorinən qazınlardan ondan bir az də bərk yapışır. Conab Madlen Fəntinaya söz verir, onu qızına qoymaşdır. ***

Şəhərə rəis göndərənən müfəttiş Javer mərdən şübhəlidir, onu keçmiş katorqa məhsus Jan Valjanənən. Mer agli yüklü araban qalır qoca arabacının tokorinən qazınlardan ondan bir az də bərk yapışır. Conab Madlen Fəntinaya söz verir, onu qızına qoymaşdır. ***

Şəhərə rəis göndərənən müfəttiş Javer mərdən şübhəlidir, onu keçmiş katorqa məhsus Jan Valjanənən. Mer agli yüklü araban qalır qoca arabacının tokorinən qazınlardan ondan bir az də bərk yapışır. Conab Madlen Fəntinaya söz verir, onu qızına qoymaşdır. ***

Şəhərə rəis göndərənən müfəttiş Javer mərdən şübhəlidir, onu keçmiş katorqa məhsus Jan Valjanənən. Mer agli yüklü araban qalır qoca arabacının tokorinən qazınlardan ondan bir az də bərk yapışır. Conab Madlen Fəntinaya söz verir, onu qızına qoymaşdır. ***

Şəhərə rəis göndərənən müfəttiş Javer mərdən şübhəlidir, onu keçmiş katorqa məhsus Jan Valjanənən. Mer agli yüklü araban qalır qoca arabacının tokorinən qazınlardan ondan bir az də bərk yapışır. Conab Madlen Fəntinaya söz verir, onu qızına qoymaşdır. ***

Şəhərə rəis göndərənən müfəttiş Javer mərdən şübhəlidir, onu keçmiş katorqa məhsus Jan Valjanənən. Mer agli yüklü araban qalır qoca arabacının tokorinən qazınlardan ondan bir az də bərk yapışır. Conab Madlen Fəntinaya söz verir, onu qızına qoymaşdır. ***

Şəhərə rəis göndərənən müfəttiş Javer mərdən şübhəlidir, onu keçmiş katorqa məhsus Jan Valjanənən. Mer agli yüklü araban qalır qoca arabacının tokorinən qazınlardan ondan bir az də bərk yapışır. Conab Madlen Fəntinaya söz verir, onu qızına qoymaşdır. ***

Şəhərə rəis göndərənən müfəttiş Javer mərdən şübhəlidir, onu keçmiş katorqa məhsus Jan Valjanənən. Mer agli yüklü araban qalır qoca arabacının tokorinən qazınlardan ondan bir az də bərk yapışır. Conab Madlen Fəntinaya söz verir, onu qızına qoymaşdır. ***

Şəhərə rəis göndərənən müfəttiş Javer mərdən şübhəlidir, onu keçmiş katorqa məhsus Jan Valjanənən. Mer agli yüklü araban qalır qoca arabacının tokorinən qazınlardan ondan bir az də bərk yapışır. Conab Madlen Fəntinaya söz verir, onu qızına qoymaşdır. ***

Şəhərə rəis göndərənən müfəttiş Javer mərdən şübhəlidir, onu keçmiş katorqa məhsus Jan Valjanənən. Mer agli yüklü araban qalır qoca arabacının tokorinən qazınlardan ondan bir az də bərk yapışır. Conab Madlen Fəntinaya söz verir, onu qızına qoymaşdır. ***

Şəhərə rəis göndərənən müfəttiş Javer mərdən şübhəlidir, onu keçmiş katorqa məhsus Jan Valjanənən. Mer agli yüklü araban qalır qoca arabacının tokorinən qazınlardan ondan bir az də bərk yapışır. Conab Madlen Fəntinaya söz verir, onu qızına qoymaşdır. ***

Şəhərə rəis göndərənən müfəttiş Javer mərdən şübhəlidir, onu keçmiş katorqa məhsus Jan Valjanənən. Mer agli yüklü araban qalır qoca arabacının tokorinən qazınlardan ondan bir az də bərk yapışır. Conab Madlen Fəntinaya söz verir, onu qızına qoymaşdır. ***

Şəhərə rəis göndərənən müfəttiş Javer mərdən şübhəlidir, onu keçmiş katorqa məhsus Jan Valjanənən. Mer agli yüklü araban qalır qoca arabacının tokorinən qazınlardan ondan bir az də bərk yapışır. Conab Madlen Fəntinaya söz verir, onu qızına qoymaşdır. ***

Şəhərə rəis göndərənən müfəttiş Javer mərdən şübhəlidir, onu keçmiş katorqa məhsus Jan Valjanənən. Mer agli yüklü araban qalır qoca arabacının tokorinən qazınlardan ondan bir az də bərk yapışır. Conab Madlen Fəntinaya söz verir, onu qızına qoymaşdır. ***

Şəhərə rəis göndərənən müfəttiş Javer mərdən şübhəlidir, onu keçmiş katorqa məhsus Jan Valjanənən. Mer agli yüklü araban qalır qoca arabacının tokorinən qazınlardan ondan bir az də bərk yapışır. Conab Madlen Fəntinaya söz verir, onu qızına qoymaşdır. ***

Şəhərə rəis göndərənən müfəttiş Javer mərdən şübhəlidir, onu keçmiş katorqa məhsus Jan Valjanənən. Mer agli yüklü araban qalır qoca arabacının tokorinən qazınlardan ondan bir az də bərk yapışır. Conab Madlen Fəntinaya söz verir, onu qızına qoymaşdır. ***

Şəhərə rəis göndərənən müfəttiş Javer mərdən şübhəlidir, onu keçmiş katorqa məhsus Jan Valjanənən. Mer agli yüklü araban qalır qoca arabacının tokorinən qazınlardan ondan bir az də bərk yapışır. Conab Madlen Fəntinaya söz verir, onu qızına qoymaşdır. ***

Şəhərə rəis göndərənən müfəttiş Javer mərdən şübhəlidir, onu keçmiş katorqa məhsus Jan Valjanənən. Mer agli yüklü araban qalır qoca arabacının tokorinən qazınlardan ondan bir az də bərk yapışır. Conab Madlen Fəntinaya söz verir, onu qızına qoymaşdır. ***

Şəhərə rəis göndərənən müfəttiş Javer mərdən şübhəlidir, onu

